Gemeente Borger-Odoorn

# Startnotitie Uitdaagrecht

September, 2026

# Startnotitie Uitdaagrecht

## 1 Aanleiding en doel startnotitie

In onze participatievisie 'Bouwen aan een nieuw samenspel' hebben we als gemeente aangegeven participatie belangrijk en noodzakelijk te vinden en hier ook ambities aan gekoppeld. Zo geven we bijvoorbeeld aan te willen gaan voor meer gedeelde verantwoordelijk tussen samenleving en gemeente. En benoemen we dat we beter gebruik willen maken van initiatief uit de samenleving. Een mogelijke manier om hier uitvoering aan te geven is het Uitdaagrecht.

Met de inwerkingtreding van de Wet versterking participatie op decentraal niveau in 2025 zijn gemeenten verplicht om regels vast te stellen voor het uitdaagrecht. Het uitdaagrecht geeft inwoners en maatschappelijke organisaties de mogelijkheid om de gemeente uit te dagen een bestaande gemeentelijke taak over te nemen, wanneer zij deze taak minimaal gelijkwaardig of beter denken uit te kunnen voeren.

De wet biedt gemeenten ruimte om zelf keuzes te maken over de toepassing en reikwijdte van het uitdaagrecht. Deze keuzes raken onder andere de rol van inwoners, de positie van de gemeente, de uitvoeringsorganisatie en de beschikbare middelen.

Het doel van deze startnotitie is het ophalen van wensen, aandachtspunten en richtinggevende uitspraken van de gemeenteraad over de inrichting van het uitdaagrecht in Borger-Odoorn.

Daarvoor is het van belang dat de gemeente richting geeft als het gaat om:

A) Ambitie: Waarom en hoe actief wil de gemeente het uitdaagrecht inzetten?
B) Rol van de gemeente: Welke rol nemen we als gemeente aan?
C) Reikwijdte: Op welke taken wordt het uitdaagrecht van toepassing? Welke taken sluiten we uit? Wie mag de gemeente uitdagen?
D) Beoordelingscriteria: Wanneer is een initiatief kansrijk? Op basis waarvan maakt de gemeente een afweging?

De opbrengsten van deze bespreking vormen de basis voor de uitwerking van het onderdeel uitdaagrecht in de participatieverordening. En ambtelijk voor het organiseren van de bijbehorende processen.

Mogelijke vragen die kunnen helpen bij het gesprek vindt u in paragraaf 9.

## 2 Wat is het uitdaagrecht?

Het uitdaagrecht (ook wel Right to Challenge genoemd) biedt inwoners, verenigingen, stichtingen, coöperaties en andere maatschappelijke organisaties de mogelijkheid om een voorstel in te dienen om een bestaande gemeentelijke taak over te nemen. De initiatiefnemers moeten daarbij aannemelijk maken dat zij de taak minimaal gelijkwaardig of beter kunnen uitvoeren dan de gemeente of een huidige uitvoerder.

Het gaat niet om nieuwe ideeën of wensen voor de leefomgeving, maar om het anders organiseren van taken die al door of namens de gemeente worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld het beheer cultuur- en sportvoorzieningen.

Het uitdaagrecht is geen automatisch recht op overname van een taak. De gemeente blijft verantwoordelijk voor de afweging van publieke belangen en beoordeelt initiatieven aan de hand van vooraf vastgestelde criteria. Het uitdaagrecht geeft inwoners of maatschappelijke partijen ook geen recht om een lopend contract open te breken**.** De gemeente moet bestaande contractuele verplichtingen respecteren. Het uitdaagrecht moet worden toegepast binnen de kaders van onder andere het contractenrecht en het aanbestedingsrecht.

# 3 Wat is het verschil met andere vormen van participatie?

In de praktijk bestaat soms onduidelijkheid over het verschil tussen het uitdaagrecht, inwonerparticipatie en overheidsparticipatie. Daarom nog even in het kort de belangrijkste verschillen.

## Inwonerparticipatie

Inwonerparticipatie richt zich op participatie die door de gemeente zelf wordt geïnitieerd. Inwoners moeten de kans krijgen om actief bij te dragen aan besluitvorming en de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid.

## Overheidsparticipatie

Bij overheidsparticipatie ligt het initiatief bij inwoners of maatschappelijke partijen, en kiest de gemeente bewust voor een andere rol, zoals faciliteren, samenwerken, meedenken of financiële ondersteuning bieden. We komen hier ook wel de term inwonersinitiatief tegen. De gemeente sluit aan bij wat vanuit de samenleving ontstaat. Denk bijvoorbeeld aan het aanleggen van een wandelroute, waarbij de gemeente meedenkt, grondgebruik faciliteert of een subsidie verleent.

## Uitdaagrecht

Bij het uitdaagrecht gaat het specifiek om het overnemen van een bestaande gemeentelijke taak of dienst. De gemeente krijgt een toetsende en toezichthoudende rol. Bijvoorbeeld als een bewonerscoöperatie het onderhoud van een plantsoen wil gaan uitvoeren.

# 4 Rolverdeling raad en college

De gemeenteraad en het college van B&W hebben verschillende rollen als het gaat om het uitdaagrecht.

## Gemeenteraad

De raad stelt de participatieverordening vast en bepaalt de kaders. Daarbij kan de raad richting geven aan onder andere:

- Het ambitieniveau van het uitdaagrecht
- De mate van stimulering en ondersteuning
- De reikwijdte
- De beoordelingscriteria
- Financiële en bestuurlijke randvoorwaarden

## College van B&W

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van de verordening, beoordeelt individuele verzoeken en zorgt voor de uitvoering van vastgestelde regels.

# 5 Lokale keuzes door de gemeenteraad

De wet schrijft niet voor hoe uitgebreid het uitdaagrecht moet worden vormgegeven. De gemeente kan verschillende keuzes maken als het gaat om ambitie, reikwijdte, doelgroepen en beoordelingscriteria van het uitdaagrecht.

Deze keuzes hebben vervolgens gevolgen voor:

- de bestuurlijke verhouding tussen raad, college en inwoners
- de rol die de gemeente wil innemen ten opzichte van initiatieven uit de samenleving;
- de gemeentelijke organisatie en benodigde capaciteit;
- de financiële inzet en budgetten;
- juridische risico's en uitvoerbaarheid;
- de impact op de samenleving.

**Bestuurlijke verhouding**
Het uitdaagrecht verandert de verhouding tussen gemeente en samenleving. Mogelijke gevolgen zijn:

- hogere verwachtingen van inwoners;
- meer politieke aandacht voor afwijzingen van initiatieven;
- discussies over draagvlak en representativiteit;
- vragen over gelijkheid tussen verschillende buurten, kernen of groepen inwoners.
- meer maatschappelijke impact en participatie.

**Rol van de gemeente**
De keuzes bepalen in belangrijke mate welke rol de gemeente inneemt.

*Toetsende rol*

- nadruk op regelgeving en beoordeling;
- beperkte ondersteuning;
- focus op risico- en kwaliteitsbeheersing.

*Faciliterende rol*

- ondersteuning van initiatiefnemers;
- begeleiding bij planvorming;
- actiever contact met inwoners en maatschappelijke organisaties.

*Samenwerkende rol*

- gezamenlijke ontwikkeling van oplossingen;
- nadruk op partnerschap;
- gemeente als netwerkregisseur.

**Gemeentelijke organisatie en capaciteit**
Hoe breder het uitdaagrecht wordt ingericht, hoe groter de impact op de gemeentelijke organisatie. Mogelijke gevolgen zijn:

- meer aanvragen die moeten worden beoordeeld;
- inzet van medewerkers voor begeleiding van initiatiefnemers;
- ontwikkeling van interne werkprocessen;
- afstemming tussen beleid, uitvoering, financiën en juridische zaken;
- toezicht op uitvoering van overgenomen taken.

Bij een beperkte reikwijdte kan het uitdaagrecht vaak binnen bestaande capaciteit worden uitgevoerd. Bij een bredere toepassing kan aanvullende capaciteit nodig zijn

**Financiële inzet en budgetten**
Keuzes hebben invloed op zowel de gemeentelijke uitgaven als de inzet van budgetten. Mogelijke gevolgen zijn:

- kosten voor beoordeling van aanvragen;
- ondersteuning van initiatiefnemers;
- juridische advisering;
- toezicht en contractmanagement;
- overdracht van budgetten aan initiatiefnemers.
- Kostenbesparing.

Hoewel het uitdaagrecht soms tot efficiëntere uitvoering kan leiden, hoeft het niet automatisch kostenbesparend te zijn. Maatschappelijke meerwaarde kan ook een reden zijn om een initiatief te ondersteunen.

**Juridische risico's en uitvoerbaarheid**
De gemeente moet rekening houden met bestaande wet- en regelgeving. Denk aan:

- aanbestedingsrecht;
- subsidierecht;
- privacywetgeving;
- aansprakelijkheid;
- bestaande overeenkomsten met opdrachtnemers.

Een ruim uitdaagrecht betekent doorgaans meer juridische afwegingen en ondersteuning.

**Impact op de samenleving**
De gekozen inrichting beïnvloedt ook de mogelijkheden voor inwoners en maatschappelijke organisaties. Bij een ruime invulling kunnen:

- meer initiatieven ontstaan;
- inwoners meer eigenaarschap ervaren;
- maatschappelijke organisaties een grotere rol krijgen.

Tegelijkertijd kunnen verschillen ontstaan tussen buurten, dorpen of groepen inwoners in hun vermogen om initiatieven te organiseren.

# 6 Ambitie van de gemeente en gevolgen voor de gemeentelijke rol

De invoering van het uitdaagrecht vraagt om een keuze over de ambitie die de gemeente met het instrument wil nastreven: Waarom en hoe actief wil je het uitdaagrecht inzetten?

De ambitie van de gemeente bepaalt vooral:
- de houding van de gemeente;
- de gewenste maatschappelijke effecten;
- de rol van de organisatie;
- de hoeveelheid ondersteuning die je wil bieden.

De keuze die je hier maakt heeft directe gevolgen voor de inrichting van de organisatie, de benodigde capaciteit en de bestuurlijke verwachtingen.

Hieronder zijn drie denkbare (voorbeeld-)ambitieniveaus uitgewerkt.

**Scenario 1: Beperkt en faciliterend**
De gemeente ziet het uitdaagrecht primair als een wettelijke verplichting en richt de toepassing beperkt in. Het uitdaagrecht wordt mogelijk gemaakt voor een beperkt aantal kleinschalige, uitvoerende taken binnen de openbare ruimte of sociale leefomgeving.

*Rol van de gemeente*
- Toetsend en faciliterend.
- Beperkte ondersteuning aan initiatiefnemers.
- Nadruk op beheersbaarheid en risicobeheersing.

*Organisatorische consequenties*
- Beperkte extra inzet van medewerkers.
- Weinig aanpassingen in werkprocessen.
- Incidentele behandeling van verzoeken.

*Financiële consequenties*
- Lage uitvoeringskosten.
- Beperkte behoefte aan begeleiding of ondersteuning.
- Weinig financiële risico's.

*Bestuurlijke consequenties*
- Beperkte verwachtingen vanuit de samenleving.
- Minder ruimte voor innovatie en maatschappelijke initiatieven.
- Relatief eenvoudige bestuurlijke afwegingen.

**Scenario 2: Actief stimuleren**
De gemeente wil het uitdaagrecht actief inzetten om inwoners en maatschappelijke organisaties meer ruimte te geven bij de uitvoering van gemeentelijke taken. De gemeente stimuleert initiatieven en ondersteunt partijen bij het ontwikkelen van plannen.

*Rol van de gemeente*
- Faciliterend en ondersteunend.
- Actieve begeleiding van initiatiefnemers.
- Gericht op samenwerking en maatschappelijke meerwaarde.

*Organisatorische consequenties*
- Inzet van capaciteit voor begeleiding en beoordeling.
- Ontwikkeling van werkprocessen en beoordelingskaders.
- Ambtelijke coördinatie en ondersteuning noodzakelijk.

*Financiële consequenties*
- Hogere uitvoeringskosten.
- Mogelijke inzet van stimuleringsbudgetten.
- Kosten voor juridische ondersteuning, contractvorming en monitoring

*Bestuurlijke consequenties*
- Meer initiatieven en maatschappelijke betrokkenheid.
- Grotere verwachtingen richting gemeentebestuur.
- Meer bestuurlijke afwegingen over gelijkheid, kwaliteit en draagvlak.

**Scenario 3: Samenleving als partner**
De gemeente beschouwt het uitdaagrecht als onderdeel van een bredere beweging naar overheidsparticipatie en maatschappelijk initiatief. Gemeentelijke taken worden waar mogelijk samen met of door inwoners en maatschappelijke organisaties uitgevoerd.

*Rol van de gemeente*
- Samenwerkend en netwerkgericht.
- Gemeente treedt meer op als regisseur dan als uitvoerder.
- Hoge mate van vertrouwen in initiatiefnemers.

*Organisatorische consequenties*
- Structurele aanpassing van de manier van werken.
- Nieuwe competenties voor medewerkers.
- Intensieve samenwerking tussen beleid, uitvoering, financiën en juridische zaken.
- Toenemende aandacht voor contractmanagement en monitoring.

*Financiële consequenties*
- Hogere uitvoerings- en begeleidingskosten.
- Mogelijke verschuiving van uitvoeringsbudgetten naar maatschappelijke partijen.
- Grotere financiële verantwoordelijkheid voor toezicht en kwaliteitsborging.

*Bestuurlijke consequenties*
- Sterkere betrokkenheid van inwoners bij gemeentelijke taken.
- Nieuwe bestuurlijke vraagstukken rondom verantwoordelijkheid en continuïteit.
- Verandering van de traditionele verhouding tussen overheid en samenleving.

# 7 Reikwijdte

De gemeenteraad besluit ook over de reikwijdte van het uitdaagrecht. Dit is eigenlijk de afbakening van het instrument: Waarop mag het uitdaagrecht worden toegepast?

Dus bijvoorbeeld:
- Welke taken komen in aanmerking?
- Welke partijen mogen de gemeente uitdagen?
- Mogen ook uitbestede taken worden uitgedaagd?
- Zijn er maximale budgetten?

De reikwijdte bepaalt dus wat wel en niet mag, voor wie het instrument openstaat en hoe groot de mogelijk impact is. Twee gemeenten kunnen dezelfde reikwijdte hebben, maar een andere ambitie. Het verschil zit dan niet in *wat* mag worden uitgedaagd, maar in *hoe actief* de gemeente het instrument inzet.

Voorbeeld

Gemeente A
- Reikwijdte: buurthuizen en speeltuinen.
- Ambitie: terughoudend.
- Rol gemeente: vooral toetsen en afhandelen.

Gemeente B
- Reikwijdte: exact dezelfde taken als A.
- Ambitie: stimuleren van initiatieven.
- Rol gemeente: actief begeleiden, ondersteunen en promoten.

## Voor welke taken gaat het uitdaagrecht gelden?

Een belangrijke keuze bij de invoering van het uitdaagrecht is de vraag op welke gemeentelijke taken het instrument van toepassing wordt. De wet schrijft niet voor welke taken wel of niet onder het uitdaagrecht moeten vallen. Gemeenten kunnen zelf bepalen welke taken geschikt worden geacht voor overname door inwoners of maatschappelijke partijen. Daarbij geldt wel dat niet alle taken zich lenen voor het uitdaagrecht. Taken waarbij sprake is van publiek gezag, wettelijke bevoegdheden of onafhankelijke besluitvorming blijven in principe de verantwoordelijkheid van de gemeente.

**Taken die zich mogelijk lenen voor het uitdaagrecht**
Het uitdaagrecht wordt in de praktijk vaak toegepast op uitvoerende taken die direct raken aan de leefomgeving van inwoners. Voorbeelden zijn vooral te vinden in maatschappelijke voorzieningen, leefbaarheid en de fysieke leefomgeving. Denk bijvoorbeeld aan activiteiten op het gebied van welzijn, sport- en cultuurvoorzieningen, ontmoetingsactiviteiten, beheer van groenvoorzieningen, onderhoud van plantsoenen of schoonhouden van openbare ruimtes.

**Taken die niet of minder geschikt zijn voor het uitdaagrecht**
Bepaalde taken liggen minder voor de hand vanwege wettelijke verantwoordelijkheden, veiligheidsrisico's of de noodzaak van onafhankelijke besluitvorming. Denk bijvoorbeeld aan vergunningverlening, toezicht en handhaving, belastingheffing, openbare orde en veiligheid, crisisbeheersing en beleids- en besluitvorming door raad en college.

## Mogen ook uitbestede taken worden uitgedaagd?

Er zijn gemeentelijke taken, zoals bijvoorbeeld afvalverwerking, die worden uitgevoerd door externe partijen. Mogen deze taken ook worden uitgedaagd? De gemeenteraad kan ervoor kiezen om het uitdaagrecht alleen van toepassing te laten zijn op taken die de gemeente zelf uitvoert. Of om ook de uitbestede taken open te stellen, rekening houdend met bestaande contracten. Dit laatste betekent meer mogelijkheden om het uitdaagrecht toe te passen, maar maakt de uitvoering juridisch en contractueel ingewikkelder.

## Hoe groot mogen de uitdagingen zijn?

De gemeenteraad kan ervoor kiezen om uitsluitend kleinschalige initiatieven toe te staan. Of om geen maximum te stellen aan omvang of budget. Een voordeel van alleen kleinschalige initiatieven is dat we ervaring op kunnen doen op kleine schaal en dat de risico's relatief laag zijn. Geen maximum stellen betekent dat er meer ruimte is voor maatschappelijke impact.

## Wie mag de gemeente uitdagen?

Een andere belangrijke keuze is de vraag welke personen of organisaties een uitdaagverzoek mogen indienen. De wet spreekt over inwoners en maatschappelijke partijen, maar laat ruimte om nadere voorwaarden te stellen als dat gewenst is. Zo is het mogelijk om op te nemen dat initiatiefnemers aantoonbaar verbonden moeten zijn met de gemeente of een dorp. Ook moet de raad kiezen of het professionele partijen wel of niet deel wil laten nemen.

*Individuele inwoners*
Als individuele inwoners een uitdaagverzoek mogen indienen is het uitdaagrecht ruim toegankelijk en laagdrempelig. Nadelen zijn beperkte continuïteit en kwetsbaarheid voor uitval. En eventueel beperkt draagvlak in de omgeving.

*Bewonersgroepen*
Als een groep inwoners gezamenlijk een uitdaagverzoek indient is de kans groter dat er meer uitvoeringskracht en draagvlak is. De mate waarin een dorp of buurt zichzelf kan activeren/organiseren is wel verschillend en kan daarmee een nadeel zijn.

*Verenigingen en stichtingen*
Bestaande maatschappelijke organisaties kunnen een uitdaagverzoek indienen. Voordeel is dat de organisaties vaak lokaal ingebed zijn en duidelijke aanspreekpunten, ervaring en continuïteit kunnen bieden. Het is alleen niet zo dat iedere kern beschikt over zo'n organisatie, dus dit kan zorgen voor ongelijkheid.

*Coöperaties en maatschappelijke ondernemingen*
Ook meer professioneel georganiseerde partijen kunnen een taak overnemen. Nadeel is dat de maatschappelijke meerwaarde die het uitdaagrecht beoogt wat minder tot uitdrukking komt en dat de afstand tot inwoners groter is. Voordelen zijn juist de professionele uitvoering en continuïteit.

**Professionele partijen wel of niet?**
De raad kan kiezen voor alleen inwoners en maatschappelijke organisaties of het uitdaagrecht ook openstellen voor maatschappelijke ondernemingen en professionele organisaties. Een voordeel voor breder openstellen is meer potentiële initiatiefnemers en meer kennis en uitvoeringskracht. Er is wel een risico dat het karakter van het uitdaagrecht in de gemeente dan verschuift richting marktwerking.

**Lokale binding als beoordelingscriterium**
De gemeenteraad kan afwegen in hoeverre initiatiefnemers aantoonbaar verbonden moeten zijn de gemeente of een dorp.
Je kunt ervoor kiezen geen aanvullende eisen te stellen. Dan mag iedere inwoner of maatschappelijke organisatie de gemeente uitdagen. Dit is laagdrempelig, maar heeft als nadeel dat er geen garantie is op lokale betrokkenheid.
Wanneer je lokale binding opneemt als beoordelingscriterium weeg je in de beoordeling van een initiatief mee in hoeverre sprake is van lokale betrokkenheid en draagvlak. Daarmee stimuleer je lokaal eigenaarschap en sluit je niet-lokale partijen niet bij voorbaat uit.

# 8 Boordelingscriteria

Initiatieven moeten worden beoordeeld aan de hand van vooraf vastgestelde criteria. Dit helpt om het proces transparant en zorgvuldig te laten verlopen. De wet laat gemeenten ruimte om deze criteria zelf vorm te geven. De vraag is welke aspecten de raad daarbij van belang vindt.

Een positief beoordeeld uitdaagverzoek betekent niet automatisch dat de uitvoering direct kan worden overgenomen. Als voor de betreffende taak een lopende overeenkomst bestaat, moet de gemeente rekening houden met bestaande contractuele verplichtingen. Afhankelijk van de situatie kan een uitdaagverzoek daarom pas worden gerealiseerd na afloop van een contractperiode. Of op een natuurlijk moment waarop de gemeente nieuwe afspraken maakt.

## Voorbeelden van mogelijke beoordelingscriteria

Wanneer is een uitdaagverzoek kansrijk? Bij de beoordeling van een verzoek op grond van het uitdaagrecht kan de gemeente onder meer kijken naar de volgende aspecten.

*Maatschappelijke meerwaarde*

- Draagt het initiatief bij aan gemeentelijke doelstellingen?
- Verbetert het de leefbaarheid, sociale samenhang of betrokkenheid van inwoners?
- Levert het initiatief aantoonbare voordelen op voor de gemeenschap?

*Uitvoerbaarheid*

- Is er een goed plan van aanpak?
- Is het voorstel praktisch en organisatorisch uitvoerbaar?
- Zijn risico's voldoende in beeld gebracht?
- Is duidelijk wie verantwoordelijk is voor de uitvoering?
- Beschikt de initiatiefnemer over de juiste kennis en vaardigheden?

*Financiële haalbaarheid*

- Is de begroting realistisch en onderbouwd?
- Zijn eventuele financiële risico's voor de gemeente beheersbaar?
- Leidt het initiatief tot een doelmatige inzet van publieke middelen?

*Wet- en regelgeving*

- Past het initiatief binnen bestaande wet- en regelgeving, zowel landelijk als lokaal beleid?

*Continuïteit*

- Kan de initiatiefnemer de taak ook op langere termijn uitvoeren?
- Is er sprake van voldoende organisatorische borging?
- Wat gebeurt er als het initiatief tussentijds stopt?

*Publieke belangen*

- Blijven veiligheid, toegankelijkheid en inclusiviteit gewaarborgd?
- Worden kwetsbare groepen niet benadeeld?

*Kwaliteit van uitvoering*

- Kan de initiatiefnemer aantonen dat de taak ten minste gelijkwaardig wordt uitgevoerd?
- Beschikt de initiatiefnemer over de benodigde kennis, ervaring en capaciteit?
- Hoe wordt de kwaliteit geborgd en gemonitord?

*Draagvlak*

- Is er aantoonbaar draagvlak onder direct betrokken inwoners, gebruikers of belanghebbenden?
- Op welke wijze zijn belanghebbenden betrokken bij het initiatief?

*Transparantie en communicatie*

- Hoe maakt een initiatiefnemer resultaten inzichtelijk en organiseert hij verantwoording? En op welke manier communiceert hij met inwoners?

*Duurzaamheid en inclusie*

- Hoe toekomstbestendig is het voorstel?
- Wordt er rekening gehouden met diversiteit in de samenleving?

*Lokale binding*

- Is sprake van betrokkenheid bij de betreffende buurt, kern of gemeente?
- Wordt samengewerkt met lokale inwoners, gebruikers of organisaties?
- Draagt het initiatief bij aan lokale gemeenschapsvorming?

*Innovatie*

- Biedt het initiatief een andere of slimmere aanpak?

# 9 Vragen aan de raad

Onderstaand vindt u een aantal vragen die kunnen helpen om van gedachten te wisselen over het uitdaagrecht en de keuzes die de raad moet maken.

## Ambitie en rol van de gemeente

*Ambitie*

- Wat willen we met het uitdaagrecht bereiken: voldoen aan een wettelijke verplichting of daadwerkelijk ruimte geven aan inwoners om gemeentelijke taken over te nemen?
- Zien we het uitdaagrecht als een participatie-instrument of als een manier om gemeentelijke taken anders te organiseren?
- Willen we vooral maatschappelijke meerwaarde stimuleren of mag kostenbesparing ook een expliciet doel zijn?
- Hoeveel verantwoordelijkheid zijn wij bereid over te dragen aan inwoners en maatschappelijke organisaties?

*Rol van de gemeente*

- Hoeveel ondersteuning mag een initiatiefnemer van de gemeente verwachten?
- Moet de gemeente actief op zoek gaan naar kansen voor uitdaagverzoeken of afwachten wat vanuit de samenleving ontstaat?
- Wanneer vinden we dat een publieke taak te belangrijk is om los te laten?

*Gevolgen van keuzes*

- Zijn wij bereid extra capaciteit beschikbaar te stellen als meer inwoners gebruikmaken van het uitdaagrecht?
- Accepteren we dat een ruimhartig uitdaagrecht niet altijd goedkoper zal zijn?
- Is het acceptabel als de kwaliteit anders wordt, zolang de maatschappelijke meerwaarde groter is?

## Reikwijdte

*Open of beperkt?*

- Willen we het uitdaagrecht breed openstellen of beginnen met een beperkt aantal taken?
- Welke gemeentelijke taken lenen zich volgens de raad beste voor overname door inwoners?
- Moeten uitbestede taken ook kunnen worden uitgedaagd?

*Grenzen van het uitdaagrecht*

- Zijn er taakvelden die we principieel willen uitsluiten?
- Welke publieke belangen moeten altijd onder directe verantwoordelijkheid van de gemeente blijven?

*Schaalgrootte*

- Willen we alleen kleinschalige wijk- en dorpsinitiatieven toestaan? Of mogen ook grotere gemeentelijke taken worden uitgedaagd?
- Moet er een maximum komen aan de omvang van een challenge of het bijbehorende budget?

*Wie mag uitdagen?*

- Mag één inwoner een initiatief tot uitdagen indienen of moet er altijd sprake zijn van een collectief?
- Willen we alleen inwoners en maatschappelijke organisaties toelaten?
- Mogen maatschappelijke ondernemingen ook deelnemen?
- Willen we commerciële partijen uitsluiten of juist niet?

- Wanneer houdt een uitdaagverzoek op een participatie-instrument te zijn en wordt het feitelijk een alternatief voor aanbesteding?
- Hoe belangrijk vinden we aantoonbaar draagvlak?
- Hoe voorkomen we dat alleen goed georganiseerde inwoners of wijken gebruik kunnen maken van het uitdaagrecht?
- Moet de gemeente extra ondersteuning bieden aan initiatiefnemers die minder ervaring hebben?
- Moet het uitdaagrecht vooral bedoeld zijn voor lokale initiatieven?
- Hoe belangrijk vinden we binding met een buurt, kern of gemeente?
- Is lokaal draagvlak belangrijker dan professionele uitvoeringskracht?

## Beoordelingscriteria

*Wat moet het zwaarst wegen?*

- Wat vinden wij belangrijker: maatschappelijke meerwaarde of financiële voordelen?
- Moet een uitdaagverzoek aantoonbaar beter zijn, of is gelijkwaardig voldoende?

*Draagvlak*

- Hoeveel draagvlak moet een initiatief hebben?
- Wie bepaalt of er voldoende draagvlak is?
- Moet tegenstand van een deel van de omgeving een reden kunnen zijn om een initiatief af te wijzen?

*Kwaliteit en continuïteit*

- Hoe belangrijk vinden we professionele kennis en ervaring?
- Moet een initiatiefnemer kunnen aantonen dat de taak langere tijd uitgevoerd kan worden?
- Wat doen we als een initiatief na een bepaalde periode weer stopt?

*Lokale meerwaarde*

- Mag een initiatief dat niet goedkoper of beter is toch doorgaan als het de betrokkenheid van inwoners vergroot?
- Hoe zwaar willen we lokale betrokkenheid laten meewegen bij de beoordeling?

*Risico's*

- Hoeveel financiële risico's vinden we acceptabel?
- Mag een uitdaagverzoek worden afgewezen als de risico's voor de gemeente lastig in te schatten zijn?
- Zijn we bereid om ruimte te geven aan experimenten die mogelijk niet slagen?